

JURA-afdelingen

21. Februar 2023

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Den kommunale og regionale styrelse og inddeling

Kommunernes og regionernes styrelse

Lov om kommunernes styrelse og regionsloven:

- Forholdet mellem kommunalbestyrelse/regionsråd, borgmester/regionsrådsformand og udvalg samt forvaltningens rolle.
- Medlemmernes rettigheder, pligter og ansvar.
- Den økonomiske forvaltning, herunder budget, regnskab og revision.
- Særlige styreformer.
- Udbudspligt ved salg af kommuners og regioners faste ejendom.
- *Kommunale* borgerrådgivere nedsat direkte under kommunalbestyrelsen.

Den kommunale og regionale inddeling

Kommunalreformen fra 2007

- Aftalen af 5. marts 2005 om den kommunale inddeling (det kommunale landkort): 98 kommuner og 7 forpligtende kommunale samarbejder.
- Kommunestørrelse: mindst ca. 20.000 indbyggere eller forpligtende kommunalt samarbejde med i alt mindst ca. 30.000 indbyggere.
- Lov om revision af den kommunale inddeling, lov om forpligtende kommunale samarbejder og regionsloven.

Ændringer af den kommunale inddeling

- Indenrigs- og sundhedsministeren kan ændre den kommunale inddeling med kommunernes samtykke, eller når ændringen er meget lille.
- Landets inddeling i regioner kan som UP kun ændres ved lov.

Valg og folkeafstemninger

Valg og folkeafstemninger:

- Indenrigs- og Sundhedsministeriet er øverste valgmyndighed ved alle landsdækkende valg og folkeafstemninger
- Ansvar for lovgivning om: folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg og kommunal- og regionalvalg, landsdækkende folkeafstemninger og bindende kommunale folkeafstemninger
- Opgør folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg og landsdækkende folkeafstemninger (Danmarks Statistik)
- Danmark har international førerposition på valgområdet

Vælgererklæringsportalen:

- Indenrigs- og Sundhedsministeriet er ansvarlig for drift og videreudvikling af det it-system, der bruges til indsamling af vælgererklæringer for nye partier
 - Nyt parti til folketingsvalg: 20.195 vælgererklæringer
 - Nyt parti til Europa-Parlamentsvalg: 70.680 vælgererklæringer
- Forlig: Ny procedure for indsamling af vælgererklæringer – 22. marts 2019 mellem S, V, LA, K, DF, EL, ALT, RV og SF

Betjening af Valgnævnet:

- Godkender nye partinavne til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg
- Afgør visse sager om optagelse af udlandsdanskere på valglisterne til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg

Partistøtte

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er ansvarlig for partistøtteloven og partiregnskabsloven

Partistøtteloven:

- Formål: At støtte det politiske arbejde her i landet på både landsplan, regionalt og kommunalt plan. Støtten skal bruges til politisk arbejde, der er defineret bredt i loven
- Den offentlige partistøtte er inddelt i 3 niveauer – statslig, regional og kommunal partistøtte
 - Folketingsvalg: partier og løsgængere med 1.000 stemmer (sats i 2023: 35,75 kr.)
 - Regionalvalg: kandidatlistes med 500 stemmer (sats i 2023: 5 kr.)
 - Kommunalvalg: kandidatlistes med 100 stemmer (500 stemmer i København) (sats i 2023: 8 kr.)
 - Ændres snart: Fremover kun partier m.v., der er valgt eller tæt på (80 % af mandat, 320 % folketingsvalg)

Partiregnskabsloven og åbenhed om private bidrag:

- Partier til folketingsvalg og Europa-Parlamentsvalg omfattet af regnskabspligt
- Private bidrag over 20.000 kr. → navn og adresse (ikke beløb) skal fremgå
- Kandidatlistes skal indsende tilsvarende oplysninger til regionen/kommunen i forbindelse med ansøgning

Forlig:

- Øget åbenhed om den private økonomiske støtte til politiske partier – 1. februar 2017 mellem S, V, LA og K

Tilsynet med kommuner og regioner

1. Lovgivningsmæssige rammer

- Det almindelige tilsyn med kommuner og regioner varetages af Ankestyrelsen med Indenrigs- og Sundhedsministeriet som øverste tilsynsmyndighed
- Tilsynsmyndighederne ser på, om kommuner og regioner overholder lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder

2. Tilsynsmyndighedernes sagsrejsning

- Ankestyrelsen beslutter selv, om der er anledning til at rejse en tilsynssag. Tilsynet er ikke en klageinstans.
- Ministeriet kan tage sager op, 1) som Ankestyrelsen har udtalt sig om, eller som Ankestyrelsen har besluttet ikke at tage op, 2) hvis ministeriet skønner, at sagen har principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter.

3. Reaktionsmuligheder

Ankestyrelsens og ministeriets reaktionsmuligheder:

- Vejledende udtalelse
- Sanktioner i form af annullation, suspension, tvangsbøder, anlæg af erstatnings sag og erstatningsretlig bod.
- Anerkendelsessøgsmål

Ministeriets reaktionsmuligheder:

- Hjemvisning af sagen til Ankestyrelsen med henblik på at Ankestyrelsen udtaler sig eller træffer afgørelse om sanktion
- Stadfæstelse, ophævelse eller ændring af Ankestyrelsens afgørelse om sanktioner

Vederlag

Indenrigs- og Sundhedsministeriet er ansvarligt for reglerne om vederlag og pension til kommunal- og regionalpolitikere.

Lovgrundlaget for vederlagsreglerne findes i lov om kommunernes styrelse og regionsloven med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet offentliggør løbende vejledende udtalelser om fortolkningen af reglerne om vederlag for kommunal- og regionalpolitikere.

Forlig og initiativer:

Politisk forlig 2014 mellem Regeringen (S, V, M) og RV, SF, K om mere gennemsigtig vederlæggelse af politikere -> nedsættelse af Vederlagskommissionen.

Vederlagskommissionens anbefalinger 2016.

Stemmeaftale 2016 mellem Regeringen (V) og S, RV og K om ændring af fuldtidspolitikeres vederlæggelse som opfølgning på Vederlagskommissionens anbefalinger.

For kommunal- og regionalpolitikere har man senest i 2020 strammet op på reglerne om vederlag ved fravær af andre grunde end helbredstilstand m.v. og fastsat et dokumentationskrav ved fravær på grund af helbredstilstand.

Ministeriet udstedte i 2021 nye vederlagsbekendtgørelser med en række præciseringer af reglerne bl.a. for at undgå dobbeltvederlag.

Ministeriet udstedte i 2022 nye opdaterede vederlagsvejledninger.

Kommunalfuldmagten

Kommunalfuldmagtsregler er almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommuners adgang til at varetage opgaver på ulovbestemt grundlag.

Kommunalfuldmagtsregler finder kun anvendelse, hvis den skrevne lovgivning ikke regulerer kommuners adgang til at varetage opgaven.

Det er fagministerens opgave at vurdere, om rammerne for en kommunes opgavevaretagelse bør ændres – det gælder også, hvis kommunalfuldmagten regulerer opgavevaretagelsen.

CPR-kontoret

Leverer data til offentlige myndigheder og private med berettiget interesse heri.

Har ansvaret for CPRs drift, vedligeholdelse, support og udvikling

Er ankeinstans for kommunernes afgørelser vedrørende folkeregistrering

Gældende regler:

CPR-området er reguleret af lov om Det Centrale Personregister, jf. LBK nr. 702 af 23. maj 2022 med senere ændringer

Regelændringer og verserende sager:

Lovforslag om grønlandske diplomater

-Der indføres de samme vilkår, som i dage gælder for danske diplomater

Lovforslag om forbedring af kommunernes kontrol med bopælsregistreringen i CPR

-Adgang til indkomstoplysninger

-Hurtigere udrejse af CPR

Juridisk kønsskifte for mindreårige

-Afklares fortsat

B 219 – én digital løsning for arrangementsansøgninger

-Afklares fortsat